

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-1137

4.12.2024

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fall på sykkel – PTSD – håndplager – årsakssammenheng.

Forsikrede falt på sykkel 12.11.20 på vei til arbeidet som bussjåfør. Han pådro seg bruddskader i hendene, og ble sykmeldt i fire uker. Sykmeldingen ble senere forlenget, og forsikrede var sammenhengende sykmeldt til 22.11.21. Forsikrede hadde etter hvert mye plager i hendene samt psykiske plager, herunder PTSD. Forsikrede fremsatte krav om yrkesskadeerstatning under en utvidet forsikring som dekket reise til og fra arbeid/hjem. Foretaket avslo kravet, og mente at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at fallet hadde resultert i varige plager/vmi. Saken reiste spørsmål om det forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes psykiske plager og håndplager. Nemnda bemerket at det verken var fremlagt noen spesialisterklæring som vurderte at bruddene forsikrede fikk påvist etter hendelsen hadde resultert i vmi, eller noen spesialisterklæring som konkluderte med diagnosen PTSD eller andre psykiske plager og at disse hadde årsakssammenheng med skadehendelsen. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort årsakssammenheng og foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede falt av sykkel på vei til jobb 12.11.20. Forsikrede var på skadetidspunktet dekket under yrkesskadeforsikring som er utvidet til å omfatte direkte reise til og fra hjem/arbeid.

Forsikringen dekker varig medisinsk invaliditet (vmi) fra 1 %.

Forsikrede ble undersøkt på legevakten 12.11.20:

Kommer med ambulanse. For 3 timer siden falt av sykkel på vei til jobb. Lav hastighet. Tok seg for med begge hendene. Ikke brukt hjelm, benekter å ha slått hodet. Ikke hatt bevissthetstap. Kommer seg på jobb, men får vondt i begge håndledd samt toraks. Ve hånd verre enn høyre ...

... Fraktur i håndrot begge hender. Gips begge hender i 4 uker. Funk. Ktr ved avgipsing ...

Den 10.12.20 ble gipsen fjernet:

(...) Fjerner i dag gips. Ikke hevelse eller fargeforandring. Lett øm ved palpasjon. Tydelig stiv bilateralt. Informerer om aktivitet og forventet forløp. Pasienten jobber som (...), skriver SM, følger opp dette videre hos fastlege. Rekontakt ved behov.

Skademeldingen til foretaket er datert 8.1.21.

I perioden 23.1.21 til 14.12.21 var forsikrede til en rekke legekonsultasjoner for andre plager. Håndplager er ikke omtalt i legejournalen.

Det fremgikk av legekonsultasjon 15.12.21:

Pas som 12.11.20 ble beh på SkadeLV etter fall på sykkel i trikkeskinne og tok seg for m begge hender. (...) Pas. trente m øvelser som anbefalt inkl. hos fysioterapeut.

Pas sier idag at han aldri ble helt bra, og fortsatt har smerter i begge hender, også i hvile og på natten. Henv CT begge håndrøtter for vurdering av tilheling.

I dialogmelding til NAV av 3.1.22 er det notert av fastlegen:

Pas fikk avslag på AAP. Pas. hadde pos tester for blod i avf (2/3). Han har vært til koloskopi som var normal. Han venter på gastroskopi på (...). Han vurd. pt for mulig konkotomi; skal tilbake til ØNH i feb. 2022. Han har time 14.01.22 på ..., Ortopedisk poli for ny vurd. Av bilat. håndrotsbrudd som fortsatt gir smerter. Pas. er altså fortsatt under med.utredning av flere ulike forhold. Han er usikker på om han er egnet til jobb som (...), uten å være veldig spesifikk på hvorfor. Jeg ser ikke klart hvorfor han ikke var kvalifisert til AAP mens dette ble utredet, men sit. Er jo endret fra erkl. 06.10.21. Imøteser kontakt fra NAV ang. denne pas.

Forsikrede ble vurdert på legevakten 18.1.22:

Mye plager i hendene til at dette kan skyldes disse små bruddene for halvannet år siden. Ber fastlegen vurdere å ta blodprøver mtp revmatiske tilstander og eventuelt vurdere henvisning til revmatolog for såpass mye plager i hendene.

I vedtak av 1.3.22 avsto NAV krav om arbeidsavklaringspenger.

Den 11.3.22 noterte fastlegen:

Pas. her siden januar 2021.

...

Søkte første ifm frakturer i begge hender som oppsto i nov. 20 da han fallt på sykkel.

Etterhvert utredet for div. somatiske lidelser (perianal abscess>avklart; kvalme(GITsykdom> venter på gastroskopi; nasal stenose>henv.op.; utbredte smerter>henv revmatolog).

Uklart hvorvidt han kan komme tilbake til (...) jobb, prøver nå en dag per uke, 20%.

Han tok i siste time opp at han ønsker å bli vurdert av psykolog.

Møter for time ang dette idag m ett notat:

"Jeg reiste fra mitt hjemland (...) i 1997 flyktet fra regime, jeg var ... og var i motstandsbevegelsen og ble utsatt for oppfølging og tortur, jeg måtte flykte fra landet mitt og familie og venner, (...). Her søkte jeg om asyl og fikk oppholdstillatelse, gjennom disse årene i oppvekst opplevd masse traumatiske hendelser men aldri fikk behandling for det og derfor tror jeg det påvirket min helse både fysisk og psykisk, jeg føler at jeg har mange problemer nå, alt på grunn av at ikke fikk god behandling. Jeg var gjennom to samlivsbrudd og utviklet meg en del avhengighet, jeg tror jeg trenger profesjonell behandling."

Han forteller idag at han tidl. har vært til behandling for spillgalskap på (...), men at han fallt tilbake i samme mønster.

Han føler ikke det er tryggt for ham å reise til (hjemland), så han har ikke kunne besøke familie, slekt og venner. Faren døde i (hjemland), mens mor fremdeles lever der.

Etter skade i nov. 2020 har han vært ute av arb.livet og blitt mer sosialt tilbaketrukket, isolerer seg og føler seg deprimeret. Pas. snakker brukbart norsk.

Han henv (...) DPS for vurd. Av depresjon, evt PTSD.

I en uttalelse av 4.5.22 fra revmatolog (...):

... VurderingPasienten har noe håndartrose og det kan være en årsak til smerter og nedsatt kraft i hender, men usikkert om det alene kan forklare hans smerter i hender ...

Saken ble forelagt foretakets rådgivende lege 4.7.22:

... Når det gjelder håndleddene er det generelt lite opplysninger i skadelidtes journal vedr. spesifikke plager fra håndleddene, men den 15.12.21 i fastlegejournalen ble det anført at han ikke hadde blitt bra i hendene etter skaden. I tidsrommet januar 2021 til desember 2021 har man ikke funnet dokumenterbare brosymptomer i skadelidtes journal. Det er andre helseplager som i dette tidsrommet er det dominerende. I januar 2022 var han som anført ovenfor til undersøkelse ved legevakten som ikke fant hans plager fra hendene forenlig med bruddskadene. Det er derfor mindre sannsynlig at kravet til brosymptomer og forenlighet er oppfylte.

Konklusjon: Det er mindre sannsynlig årsakssammenheng (<50%) mellom hans bruddskader i håndleddene og senere plager. Bruddskadene var små, de var i god stilling og har mest sannsynlig tilhelet.

På bakgrunn av ovennevnte konklusjon har man heller ikke foreslått noen varig medisinsk invaliditet for dette da det er lite sannsynlig at disse bruddskadene vil gi noen varig medisinsk invaliditet.

Skadene i håndleddene kan heller ikke forklare at han nå har falt ut av arbeidslivet eller ikke har kommet tilbake i arbeid som (...). Skadene var beskjedne og vil ikke medføre slike plager at han ikke kan arbeide som sjåfør. Det er heller ikke sannsynlig at disse bruddskadene på sikt vil medføre utvikling av artrose.

I vedtak av 4.8.22 innvilget NAV arbeidsavklaringspenger. Det heter i vedtaket:

I legeerklæringen av 24. juni 2022 står det at du har diagnose psykisk ubalanse posttraumatisk, samt bidiagnoser depresjon, spillgalskap patologisk, knesmerter INA, refluksøsofagitt og nesemuslinger hypertrofiske. Det angis at du har i hovedsak nedsatt funksjon på grunn av håndmerter, og psykiske plager, samt en rekke andre helsemessige problemer som skal bedre seg over tid med behandling.

I legeerklæring av 5.7.23 fra fastlegen:

... Både ortoped og revmatolog har derfor i 2022 konkludert med at smertene skyldes artrose i hendene.

Ifm utredning av ovennevnte ble en rekke andre helseplager av både psykisk og somatisk karakter avdekket. Pas. er fortsatt til behandling for enkelt av disse og er derfor på Arbeidsavklaringspenger. Videre er NAV forutsatt å gjøre en vurdering av restarbeidsevne når han er ferdig behandlet

Pasientens advokat opplyser at han bistår pasienten "med 1 klage på sak vedrørende yrkesskadeerstatning". Jeg må iden anledning opplyse om at ingen reell informasjon om yrkesskadeerstatning foreligger i en meget omfattende journal.

I epikrise 23.6.23 fra ØNH-avd. på sykehus refereres følgende:

Nå ute av arbeidslivet etter en arbeidsulykke som (...) sjåfør." Det antas at dette er kommunisert muntlig fra pasienten. Dette er eneste referanse til yrkesskadeerstatning.

Den 5.1.24 ble forsikrede henvist til psykisk helsevern for PTSD-behandling

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har fått varige plager i begge hender etter ulykkehendelsen 12.11.20. Det vises til dokumentasjon fra fastlege og fysioterapeut. Utredningen for artrose og leddgikt kan kun ses på som en tilfeldighet basert på at han ble henvist for plagene og de ikke kunne finne årsaken til hans plager. Det bemerkes at leddgikt og eventuelt artrose er sykdommer som ikke oppstår etter en ulykke og er å anse som en tilfeldighet.

Som følge av skadene kan ikke forsikrede lenger å arbeide som bussjåfør.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng til de anførte plager.

Det er ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom ulykken og dagens håndplager. Det er ikke sannsynliggjort brosymptomer fra hendene, og at symptomutviklingen- og omfanget ikke er forenlig med bruddskadene han ble påført initialt.

Videre er verken traume- eller tidskriteriet for PTSD er oppfylt, og ulykken var heller ikke egnet til å utløse annen psykisk skade. Følgelig er det ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom ulykken og forsikredes psykiske plager. Det vises til Rt-1998-1565.

Subsidiært vises det til at dagens plager og ervervsuførhet er en så upåregnelig, fjern og avledet følge av ulykken at det ikke er rimelig å knytte ansvar til den.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om det er årsakssammenheng mellom hendelsen 12.11.20 og forsikredes varige psykiske plager og håndplager.

Saken reiser spørsmål om forsikrede har sannsynliggjort at det foreligger årsakssammenheng mellom ulykken 12.11.20 og varige plager med hendene og/eller hans psykiske plager, herunder PTSD.

Ulykken skjedde på vei til arbeid, og kan ikke anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom ulykken og dagens plager hvis hendelsen er en nødvendig betingelse for plagene, og ulykken har vært så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt-1992-64 (p-pilledom II).

Kravstiller, altså forsikrede, har bevisbyrden. Det betyr at forsikrede må sannsynliggjøre at hendelsen er årsak til plagene og ervervsuførheten/tapet han nå krever erstatning for.

En vurdering av årsakssammenhengen inneholder både en juridisk og en medisinsk vurdering. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve sakkyndige erklæringer på et juridisk grunnlag.

For visse skader er det oppstilt særskilte krav i praksis for sammenhengen mellom et traume og senere nakkesleng/bløtdelsskader og PTSD, jf. blant annet Rt-1998-1565 og Rt-2010-1547, og nemndas avgjørelse 2018-865, 2017-641 og 2018-814. I slike saker vil nemnda på et juridisk grunnlag vurdere om kravene er oppfylt.

I vurderingen av om forsikrede er påført PTSD tar nemnda utgangspunkt i at lidelsen ikke bare identifiseres på grunnlag av symptomer og forløp, men også krever tilstedeværelse av en usedvanlig belastende livshendelse, jf. Rt-2007-158 avsnitt 56. Nemnda legger til grunn at diagnosen PTSD må stilles i samsvar med diagnosekriteriene i ICD-10. Det vises i denne sammenheng til LB-2023-17165, der kriteriene fra diagnoseverktøyet ICD-10 er gjengitt og Navs rundskriv R13-00-G17. I rundskrivets pkt. 2.8 er det presisert at det er tale om en forsinket eller langvarig reaksjon på en belastende hendelse eller situasjon av usedvanlig truende eller katastrofal art, som sannsynligvis vil fremkalle sterkt ubehag hos de fleste. Videre må kriteriene på intrusjon (påtrengende gjenopplevelse), unnvikelse og aktivering være oppfylt innen 6 måneder etter traumet, jf. bl.a. avgjørelse 2017-641, 2021-105 og 2022-427. Rundskrivet påpeker at det er viktig med tidsnær dokumentasjon av plagene. Årsakssammenheng mellom en hendelse og senere varige (fysiske eller psykiske) plager, forutsetter at plagene har vedvart, se for eksempel LB- 2019-87069. Nemnda legger disse vilkårene til grunn.

I tråd med praksis fra Høyesterett stilles det strenge krav til dokumentasjon. I bevisvurderingen tillegges nemnda tidsnære opplysninger størst vekt, spesielt hvis det er beskrivelser foretatt av fagfolk for å klarlegge en tilstand. Bevis som er tilkommet senere, særlig etter at det oppsto uenighet med foretaket, tillegges på den annen side mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts retningslinjer i HR-2018-2344-A avsnitt 39 og 40, og Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas rent skriftlige saksbehandling.

Når det gjelder forsikredes bruddskader ved hendelsen 12.11.20, følger det av rådgivende leges vurdering at disse var små. Rådgivende lege uttaler at de var i god stilling, og at de mest sannsynlig har tilhelet. På denne bakgrunn finner ikke rådgivende lege grunnlag for at bruddskaden har gitt vmi.

I perioden 23.01.2 til 14.12.21 er ikke håndplager et tema i legekonsultasjoner. Når forsikrede oppsøkte legevakten 18.0.22, ble det vurdert at plagene i hendene ikke skyldtes småbruddene, og det ble anbefalt henvisning til revmatolog. Det er ikke fremlagt noen spesialisterklæring som vurderer at bruddene forsikrede fikk påvist etter hendelsen har resultert i vmi.

Når det gjelder forsikredes psykiske plager kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort at disse har årsakssammenheng med hendelsen 12.11.20. Det er ikke fremlagt noen medisinsk spesialisterklæring som konkludere med at han har diagnosen PTSD eller andre psykiske plager som har årsakssammenheng med skadehendelsen. Hverken traume- eller tidskriteriet i ICD-10 er oppfylt.

Etter dette finner nemnda at forsikrede ikke har sannsynliggjort at ulykkeshendelsen 20.11.20 har påført han vmi. Det er etter dette ikke nødvendig å vurdere hvorvidt det foreligger årsakssammenheng mellom ulykken/plager og hans ervervsuførhet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).